

Извештај од набљудувањето на квалитетот на дебатата во Собранието и дебатата за импичментот на Претседателот на Републиката (април – јуни 2016)

Институтот за демократија „Социетас Цивилис“ – Скопје (ИДСЦС) од јуни 2014 го следи квалитетот на дебатата во Собранието и медиумското известување за работата на парламентот. Набљудувањето во првиот циклус се одвиваше во текот на 10 месеци, односно од јуни 2014 до мај 2015 година¹. Од септември 2015 набљудувањето и оценувањето на квалитетот на парламентарната дебата и на медиумското известување продолжува поддржано од Швајцарската агенција за развој и соработка и ќе трае до декември 2017 година.

Мониторингот во овој период се фокусира на дискусиите кои се однесуваат на точки од собранискиот дневен ред кои спаѓаат во областите на владеење на право, човековите права и демократија. Во оваа насока, се набљудуваат оние собраниски работни тела и пленарни седници во чиј делокруг влегуваат споменатите области. Дополнително, во рамки на проектот се опфатени и медиумите, односно се следи како тие известуваат за работата на Собранието.

Во текот мониторингот наодите за квалитетот на дебатата во Собранието и за медиумското известување се објавуваат во вид на квартални извештаи. Пред вас е извештајот за квалитетот на дебатата во Собранието кој се однесува на периодот од 7 април до 30 јуни 2016 година и ја вклучува и дискусијата од првата постапка за импичмент на Претседателот на Републиката спроведена во Македонија.

Резиме

Во набљудуваниот период 7 април до 30 јуни 2016 значително се намали фреквенцијата на дискусиите околу точките од дневниот ред кои се однесуваат на теми од владеење на право, демократија, човекови права, транспарентност и отчетност. **Анализирани се вкупно 377 дискусии** на пратеници изнесени по 17 точки од дневниот ред на собраниските седници и на работните тела. Во претходниот набљудуван период декември 2015 – 6 април 2016 беа анализирани вкупно **1542** дискусии.

На набљудуваните седници пратениците **најмногу дискутираа** околу Постапката за Предлогот за покренување постапка за утврдување одговорност на претседателот на Република Македонија, потоа за Предлогот за избор на член на Владата односно нов министер за финансии

¹ Првиот циклус на набљудување на квалитетот на дебатата и на медиумското известување се одвиваше во рамки на проектот „Собранието под лупа. Засилување на политичката дебата и делиберативниот дискурс“ финансиран од Европскиот инструментот за демократија и човекови права – ЕИДХР и кофинансиран од ИДСЦС и ИЕКОБ. Целосниот извештај за квалитетот на дебатата во првиот набљудуван циклус кој го опфаќа периодот од јуни 2014 до мај 2015 е достапен на следниот линк: <http://idsccs.org.mk/images/parliament-watchdog/rovovska-debata-mk.pdf>

по оставката на дотогашниот Зоран Ставревски како и за Предлог на закон за изменување на Изборниот законик.

Прв пат од септември 2015 до сега поголем дел од дискусиите на набљудуваните теми и сендници отпаѓаат на пратеници од мнозинството – 53%, а помал дел 47% на опозицијата.

Учеството на говорите во вкупниот број на дискусиите е најмало споредено со претходните набљудувани периоди. Најголем дел од дискусиите – 78% отпаѓаат на реплики и контрареплики, а 15% на говори.

Најголем дел од **говорите и контра-репликите** отпаѓаат на **опозициски говорници**, најголем дел од **репликите** отпаѓаат на говорници од **мнозинството**.

Во периодот 7 април до 30 јуни на најниско ниво досега опадна степенот на аргументираност на дискусиите споредено со претходните набљудувани периоди. Најбројни се дискусиите без никаква аргументација – 60%, потоа следат тие со слабо образложение - 19%. Еден аргумент е идентификуван во 12% , а два и повеќе од два аргументи се воочени во само 9 % од дискусиите.

Во дебатата за импичментот на Претседателот на опозициските пратеници отпаѓаат поголем дел од дискусиите со повеќе од два аргумента (71%), два аргумента (64%) и еден аргумент (56%), како и мнозинство 62% од дискусиите со слабо образложение. На пратеници од мнозинството отпаѓаат 58% од дискусиите без никакво образложение.

Опадна процентот на дискусии во кои пратеници директно одговараат на аргументи кои им се упатени до нив од други говорници без да ги извртуваат или игнорираат. Такви се само 11% од дискусиите споредено со 16% во периодот декември 2015 – 6 април 2016 и 22% од периодот септември – ноември 2015. За сметка на тоа зголемен е процентот на дискусии во кои целосно се игнорираат упатените аргументи на 20% за разлика од 15% од претходниот набљудуван период.

Зголемен е процентот на случаи во кои е забележано дека говорниците искажуваат непочитување и делумно непочитување кон аргументи и кон личности на други говорници од други политички партии. Најголем дел од овие случаи се дел од дебатата за импичментот на Претседателот. Притоа на пратениците од мнозинството отпаѓаат најголем дел од случаите со делумно непочитување (80%) и делумно почитување (70%). На опозициските пратеници отпаѓаат најголем дел од случаите во кои е искажано целосно непочитување кон аргументи на другите говорници (61%).

Поголем дел од случаите во кои на аргументите се одговара директно припаѓаат на опозициски пратеници. Поголем дел од дискусиите во кои аргументите целосно се игнорираат или на кои говорниците само делумно одговараат им припаѓаат на пратеници од мнозинството.

Исто како и во претходните периоди на набљудување и во последниот период **пратениците останаа затворени за туѓите аргументи и можноста за менување на својата позиција**. Не е забележан случај на пратеник кој укажува дека ќе ја промени својата позиција поради аргументи изнесени од пратеници од друга политичка опција.

Политички контекст

Согласно Уставот, Собранието ја има законодавната власт и во моментот е составено од 123 пратеници. Пратениците се избираат на непосредни избори, по патна пропорционални изборни листи за мандат од четири години. На последните парламентарни избори, одржани во април

2014 година, партијата Внатрешна македонска револуционерна организација – Демократска партија за македонско национално единство (ВМРО-ДПМНЕ) освои 61 пратеник, а нивниот коалиционен партнер со кој ја формираат Владата, Демократската унија за интеграција (ДУИ), освои 19 пратеници. По еден пратеник во Собранието освоија партиите на Граѓанска опција за Македонија (ГРОМ) и Национална демократска преродба (НДП). На 8 мај 2015 партијата Демократска обнова за Македонија (ДОМ) која има еден пратеник во Собранието (Лилјана Поповска) одлучи да ја напушти владејачката коалиција. На 1 септември коалицијата предводена од ВМРО-ДПМНЕ ја напушти и пратеникот на Демократски сојуз, Павле Трајанов. Во периодот од јуни 2014 до крајот на август 2015 пратениците од најголемата опозициска коалиција предводена од Социјалдемократскиот сојуз за Македонија (СДСМ), која на изборите освои 34 мандати, ја бојкотираше работата на Собранието. Тројца пратеници од оваа коалиција одлучија да не ја почитуваат одлуката за бојкот и учествуваа опозициски во работата на Собранието. Од 1 септември 2015 пратениците од коалицијата на СДСМ се вратија во парламентот и учествуваат во неговата работа.

Од 1 септември 2015 година опозициската коалиција предводена од СДСМ се врати во Собранието и работеше во полн состав до одлуката за неговото распуштање изгласана на 7 април 2016 со цел да се одржат избори на 5 јуни 2016. На 18 мај 2016 по одлуката на Уставен суд да ги стопира изборните дејства и да ја разгледува уставноста на распишаните избори, Собранието истиот ден со мнозинство одлучи да го одложи на неопределено време датумот за одржување на изборите. Во набљудуваниот период декември 2015 – април 2016 владеачкото мнозинство во Собранието брои 81 пратеник, а опозицијата 42 пратеници.

Од 14 јануари 2016 година на чело на Владата е т.н. „технички“ премиер Емил Димитриев, на местото на лидерот на ВМРО-ДПМНЕ, Никола Груевски. Политичката криза дополнително се продлабочи по објавувањето на аболицијата од страна на претседателот на државата Ѓорѓе Иванов на 12 април 2016. Иванов во обраќање до нацијата со образложение дека сака да ја смири кризата објави дека потпишал одлуки за аболицирање на 56 лица меѓу кои и лидерите на најголемите партии Никола Груевски на ВМРО-ДПМНЕ и Зоран Заев на СДСМ. Аболицијата на Иванов предизвика масовни протести на граѓани и на опозицијата и контра-протести во Скопје и во повеќе градови низ државата во кои се бара негова оставка и повлекување на одлуката со цел сите случаи кои ги покренува СЈО да можат да бидат адекватно правно процесирани. Со образложение дека Претседателот на Републиката со групната аболиција ги прекришил своите ингеренции и овластувања опозицијата во мај 2016 во Собранието покренала постапка импичмент односно за утврдување на одговорноста на Претседателот Ѓорѓе Иванов што е прв таков случај во историјата на Македонија. Според процедурата, Претседателот во текот на собраниската постапка имаше можност два пати лично да сведочи, но тој не го искористи тоа право лично да се појави во парламентот туку во формираната комисија со специјална надлежност да дискутира за барањето за негова одговорност и на пленарна седница ги образложи своите постапки преку писмо. Парламентарното мнозинство на крајот го отфрли предлогот за одговорност на Претседателот за аболицирањето на група лица со што не успеа иницијативата на опозицијата.

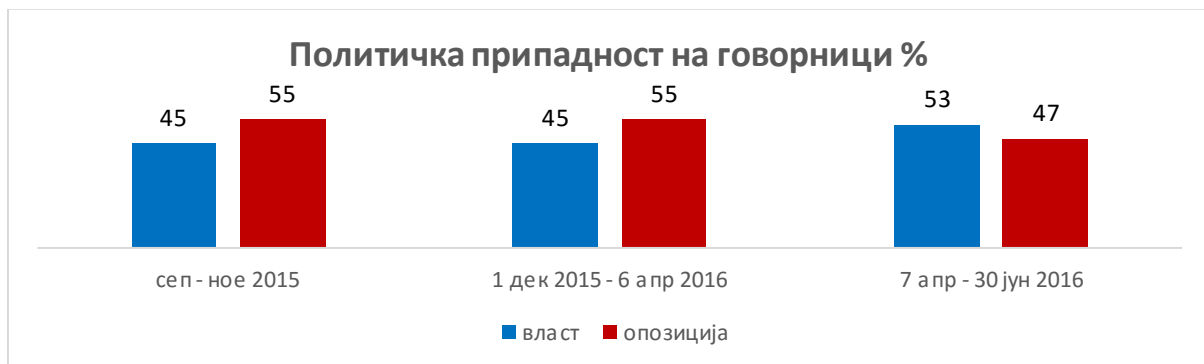
Целокупниот период на набљудување покриен со овој квартален извештај (7 април – 30 јуни 2016) помина во знакот на силна политичка поларизираност меѓу двете најголеми партии ВМРО-ДПМНЕ и СДСМ, како последица од сè уште незавршените партиски преговори за излез од политичката криза и неизвесноста околу одржувањето на новите предвремени парламентарни избори.

Наоди од набљудување

Тип на дискусии

Во периодот од 7 април до 30 јуни 2016 генерално продолжи да се намалува фреквенцијата на работата на Собранието со оглед на неизвесниот датум за спроведување на нови парламентарни избори. Со тоа во овој период се намали и фреквенцијата на дискусиите кои се однесуваат на темите владеење на право, демократија, човекови права, транспарентно и отчетно владеење. Во овој период се анализирани вкупно 377 дискусии на пратеници на точки од дневниот ред на Собранието кои влегуваат во наведените области. За споредба, во претходниот набљудуван период, од декември до 7 април 2016, беа анализирани вкупно 1660 дискусии во истите области. Дискусиите во периодот декември 2015 – април 2016 се изнесени во рамки на 18 точки од дневниот ред на пленарните седници и на седниците на работните тела². Според дискусиите овој период е карактеристичен поради тоа што како главна тема во Собранието на која пратениците беа најактивни преовладуваше постапката иницирана од позицијата за импичмент на Претседателот на Републиката, Ѓорѓе Иванов. На оваа тема, односно на Предлогот за основање на Комисија за оценување на основаноста на предлогот за покренување на одговорност на Претседателот и на Предлогот за покренување постапка за утврдување одговорност на Претседателот кои се дискутираат на 3 пленарни и 4 седници на комисији отпаѓаат 221 дискусија. Тоа е 59% од вкупниот број на набљудувани дискусии во овој период. Од останатите теми од дневниот ред на Собранието внимание од пратениците добија и Предлогот за избор на член на Владата односно нов министер за финансии по оставката на дотогашниот Зоран Ставревски како и Предлог на закон за изменување на Изборниот законик.

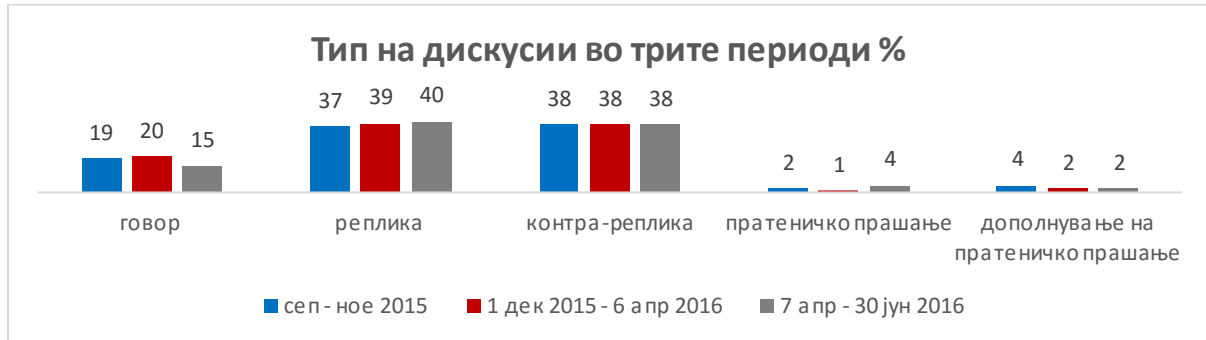
Според политичката припадност на говорниците во последниот набљудуван период 53% од дискусиите им припаѓаат на пратеници од мнозинството, а 47% на пратеници кои се дел од опозицијата. Тоа е прв пат на пратениците од мнозинството да отпаѓаат поголемиот дел од дискусиите имајќи предвид дека во претходните набљудувани периоди септември – ноември 2015 и декември 2015 – 7 април 2016 опозициските пратеници беа поактивни отколку нивните колеги од власта.

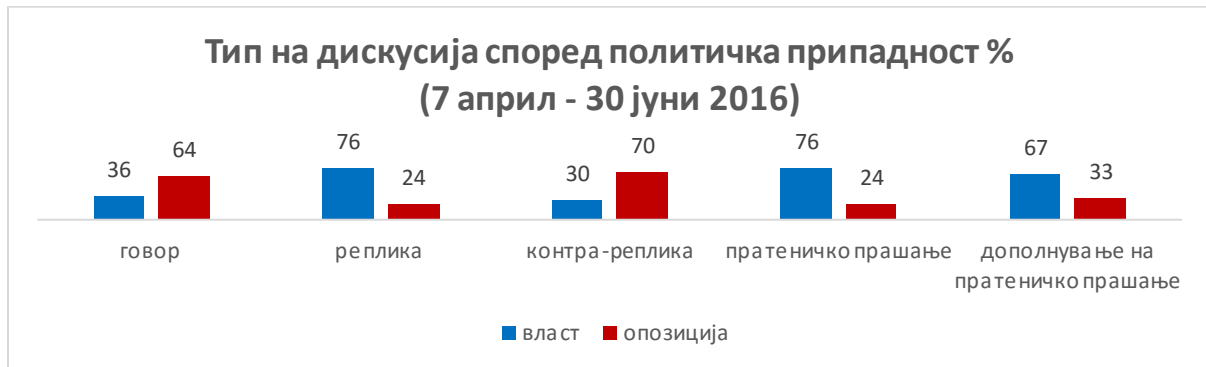
Според типот на дискусиите во последниот периодот 8 април – 30 јуни 2016 благо е намален процентот на говори (за 5%), споредено со претходните периоди. Слично како и во претходните

² Комисија за финансирање и буџет, Комисијата за политички систем и односи меѓу за единиците, Анкетна комисија за заштита на слободите и правата на граѓанинот, Анкетна комисија за скандалот со прислушувањето, Комисија за надзор над спроведувањето на посебната истражна мерка следење на комуникациите од страна на Министерството за внатрешни работи, Управата за финансиска полиција, Царинската управа и Министерството за одбрана и Комисија за надзор над работата на Управата за безбедност и контраразузнавање и на Агенцијата за разузнавање.

набљудувани периоди најбројни се репликите и контрарепликите на кои отпаѓаат вкупно 78% од дискусиите (40% реплики, 38% контрареплики).

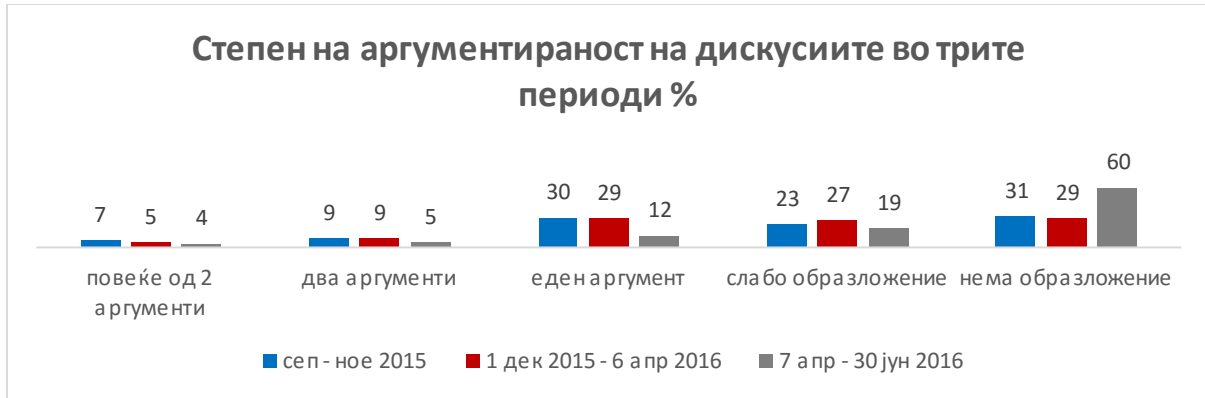

Притоа ако се анализира според политичката припадност на говорниците и во последниот период продолжува трендот на говорниците од опозицијата да отпаѓаат најголем дел од говорите (64%) и контра-репликите (70%), а на говорниците од мнозинството да отпаѓаат доминантен дел од репликите (76%).

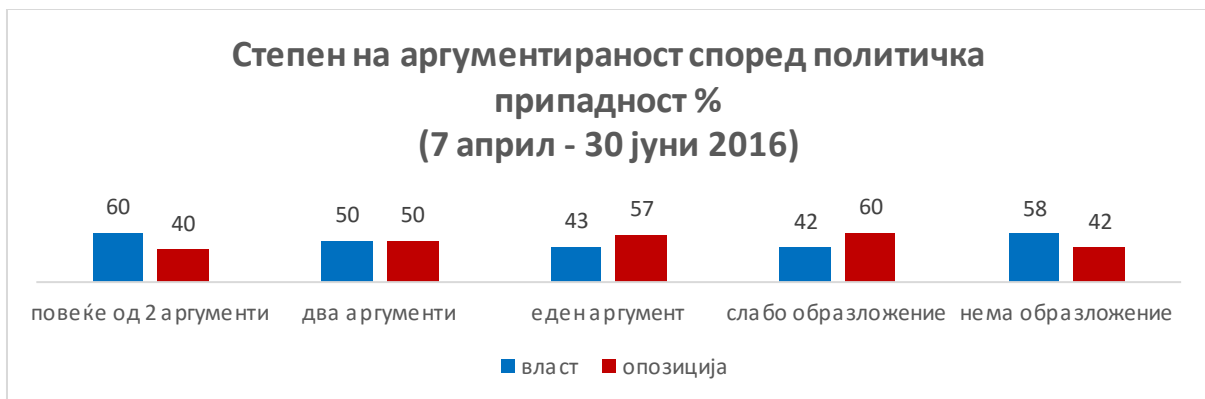

Степен на аргументација

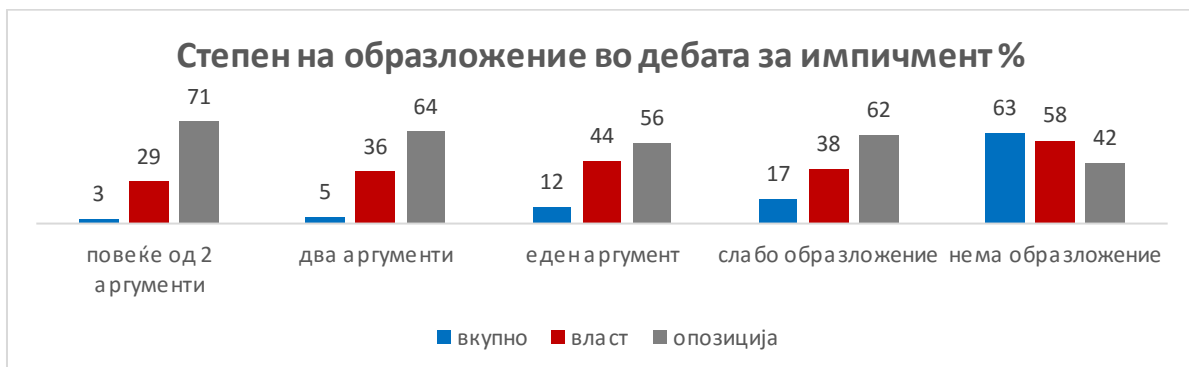
Набљудувањето на собраниските дискусии во периодот од 8 април до 30 јуни 2016 покажа дека на седниците кои се одржаа во овој период пратениците најчесто во своите настапи не изнесоа никаков аргумент или образложение со кое ги поткрепуваат своите позиции околу темите од дневниот ред. Споредено со претходните набљудувани периоди (септември – ноември 2015 и декември 2015 – 7 април 2016) последниот период е карактеристичен по најслаба аргументираност на дискусиите. Намалени се уделите на квалитетни дискусии во кои се изнесени 2 и повеќе од 2 аргументи, намален е уделот на дискусии со еден аргумент како и оние во кои е понудено слабо образложение за позициите на говорникот. За сметка на тоа, двојно е зголемен уделот на дискусии без образложение.

Споре политичката припадност на говорниците произлегува дека поголем дел од дискусиите во кои се идентификувани повеќе од два аргументи им припаѓаат на пратеници од мнозинството – 60%. Власта и опозицијата имаат еднаков удел во дискусиите со два аргументи (50%:50%). Опозициските говорници имаат поголем удел во дискусиите со по еден аргумент (57%) и во дискусиите во кои образложението е слабо односно во кои не е идентификуван барем еден целосен аргумент (60%). На пратениците од мнозинството отпаѓаат поголем дел од дискусиите во кои нема никакво образложение (58%).

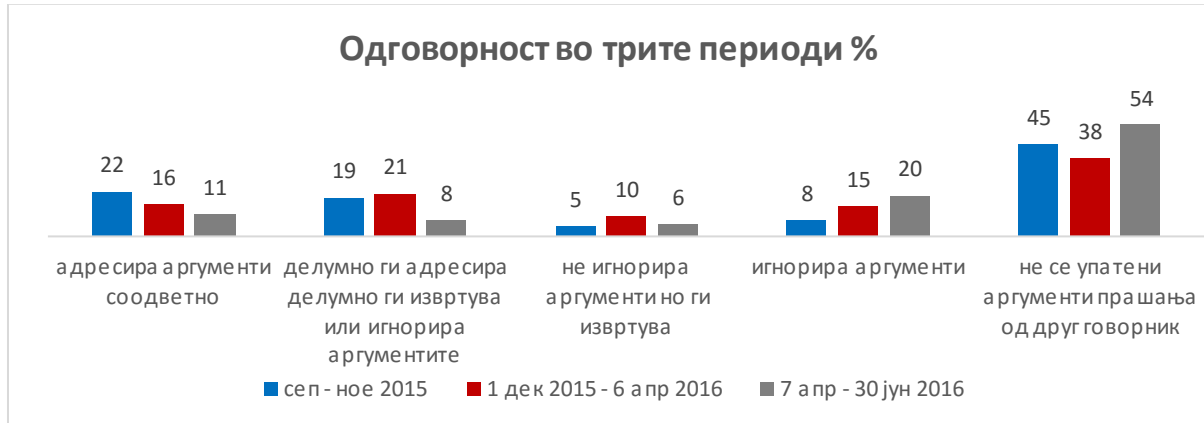

Слична структура има и степенот на аргументираност ако одделно се разгледуваат само дискусиите за импичментот на Претседателот. На опозициски говорници отпаѓаа 71% од дискусиите со повеќе од 2 аргументи, 64% од дискусиите со два аргументи, 56% од дискусиите со еден аргумент и 62% од дискусиите со слабо образложение. Кај пратениците од мнозинството отпаѓаат 58% од дискусиите во кои не е идентификувано никакво образложение.

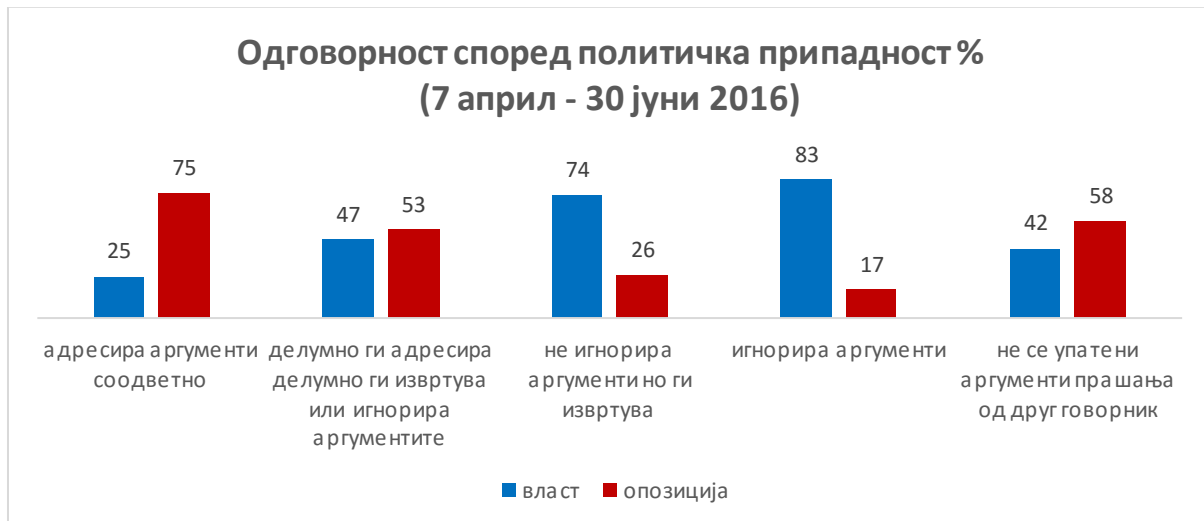

Во однос на тоа како пратениците одговараат на упатени прашања или аргументи до нив од страна на други говорници произлегува дека во овој набљудуван период (7 април – 30 јуни 2016) пратениците поретко споредено со претходните периоди директно им одговарале на своите

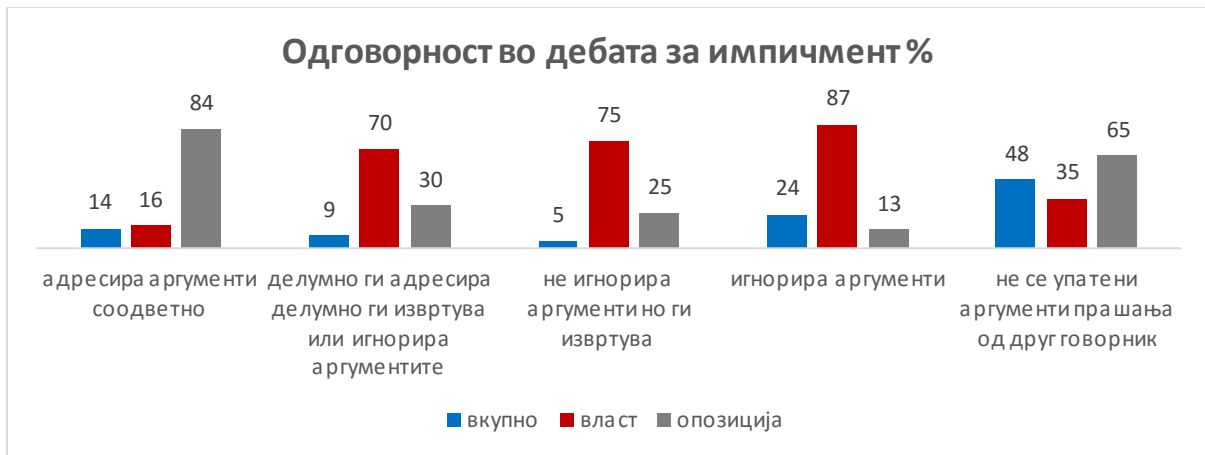
колеги. Во 11% од случаите пратениците одговориле директно на упатени аргументи од други пратеници што е најмалку досега. Во 8% од случаите говорниците делумно одговориле на упатени аргументи или прашања од други пратеници што исто така е најмалку досега. Говорниците во 6% од случаите не ги игнорираа аргументите кои беа упатени до нив, но во своите одговори целосно ги извртеа. Во 20% од случаите говорниците целосно ги игнорираа упатените аргументи од други говорници, што е најмногу досега споредено со претходните набљудувани периоди. Во 54% од случаите до говорниците не беа упатени аргументи.

Анализирано според политичката припадност на говорниците произлегува дека пратениците од опозицијата почесто директно одговараа на упатени аргументи – 75%, а пратениците од мнозинството почесто ги извртуваа до нив упатените аргументи – 74%. Кај говорниците од мнозинството отпаѓаат и најголем дел од дискусиите во кои целосно се игнорираат упатените аргументи – 83%. На пратениците од двата блока отпаѓаа сличен процент на дискусији во кои говорниците делумно одговорија на упатени аргументи, а делумно ги извртеа или игнорираа, односно 47% на мнозинството, а 53% на опозицијата.

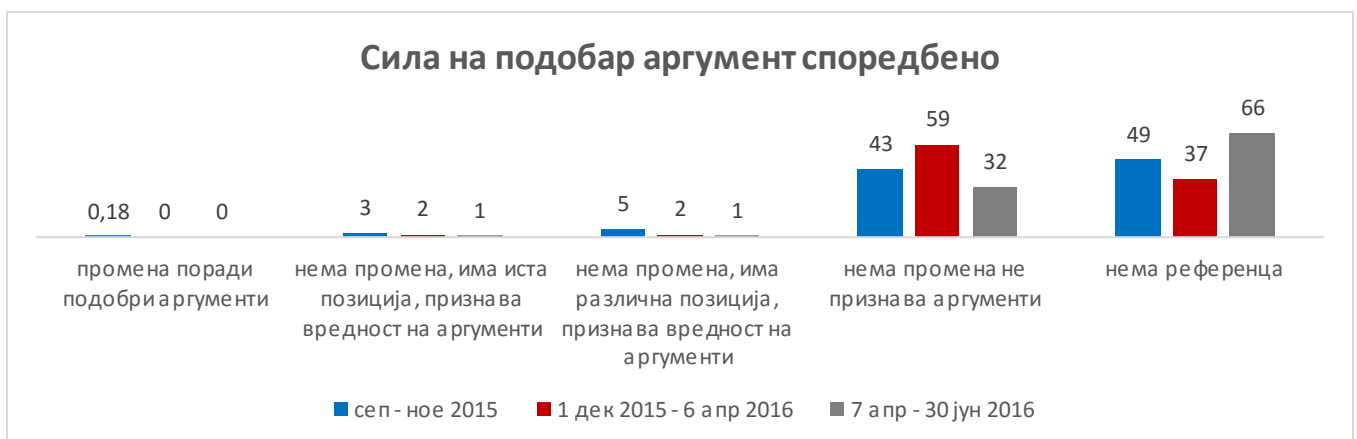

Ако се анализира одделно само дебатата за импичментот на Претседателот, најголемиот дел од дискусиите во кои говорниците директно одговориле на упатени аргументи отпаѓаат на опозицијата – 84%. Најголем дел од дискусиите во кои пратениците делумно одговараат на упатени аргументи, а делумно ги извртуваат или игнорираат отпаѓаат на пратеници од мнозинството – 70%. Исто така, на говорници од парламентарното мнозинство отпаѓаат најголем дел од случаите во кои упатените аргументи се извртуваат од говорникот, како и тие во кои упатените аргументи целосно се игнорираат – 87%.

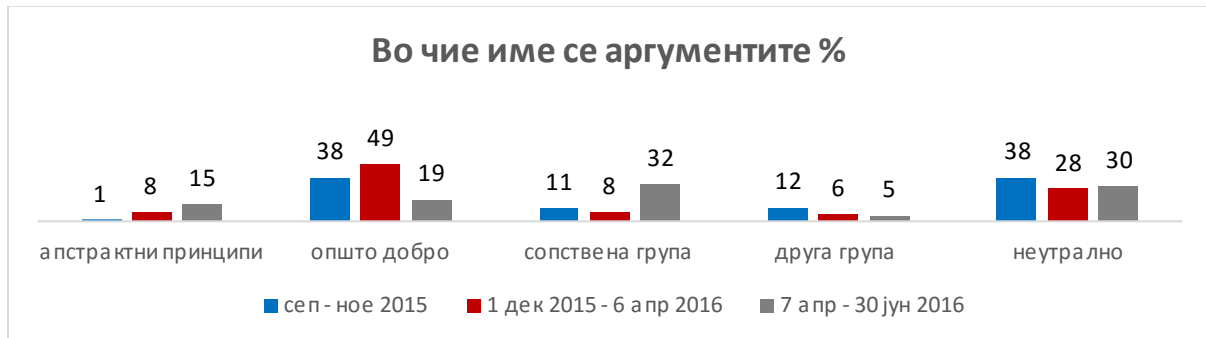
Сила на подобар аргумент и во чие име се изнесуваат аргументите

Повторно како и во сите досегашни периоди на набљудување на квалитетот на парламентарната дебата кај пратениците останува константна непроменливоста на ставовите и позициите во текот на дискусиите. Менувањето на позицијата е редок исклучок што укажува на цврсти почетни позиции на пратениците пред да влезат во парламентарните сали и мала флексибилност и затвореност кон ставовите на другите говорници. Ова се огледува во тоа што и во овој набљудуван период (8 април – 30 јуни 2016) не е забележан ниту еден случај кога говорник укажал дека ја менува својата позиција поради подобри аргументи изнесени од други говорници. Исто така не е забележан ниту еден случај во кој говорник укажал дека ја менува својата позиција од други причини. Карактеристично за овој период е што се намали процентот на дискусии во кои говорници иако остануваат на својата позиција сепак искажуваат признание за вредноста на аргументите на своите соперници. Исто така намален е процентот на дискусии во кои говорниците остануваат на својата позиција, а притоа не ја признаваат вредноста на аргументите на другите учесници во дебатата. Притоа поголем дел од овие случаи отпаѓаат на пратеници од мнозинството отколку на опозицијата (57% наспроти 43%). За сметка на тоа е зголемен процентот на дискусии во кои пратениците воопшто не се осврнале со вредносна оценка кон аргументите на своите соговорници. Истиот сооднос во оваа набљудувана категорија е застапен и во дебатата за импичментот на Претседателот.

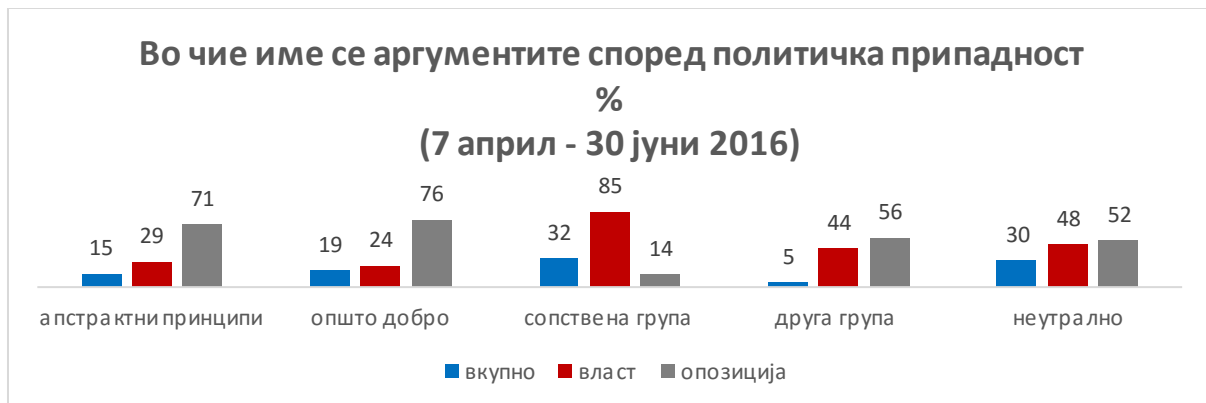

Последниот набљудуван период пратениците поретко отколку во претходните набљудувани периоди ги поврзуваа своите аргументи со придобивки или последици за сите граѓани односно со општото добро. Говорниците почесто ги поврзуваа аргументите со апстрактни принципи (15%) и со придобивки или последици за својата група под што подразбира политичка, етничка,

верска, социјална или професионална група со која се идентификува говорникот (32%) безмалку како и со апстрактни принципи како мир, благосостојба, социјална правда итн (15%). Во скоро една третина од случаите говорниците биле неутрални односно не ги поврзале аргументите со придобивки или последици за било која група во општеството.

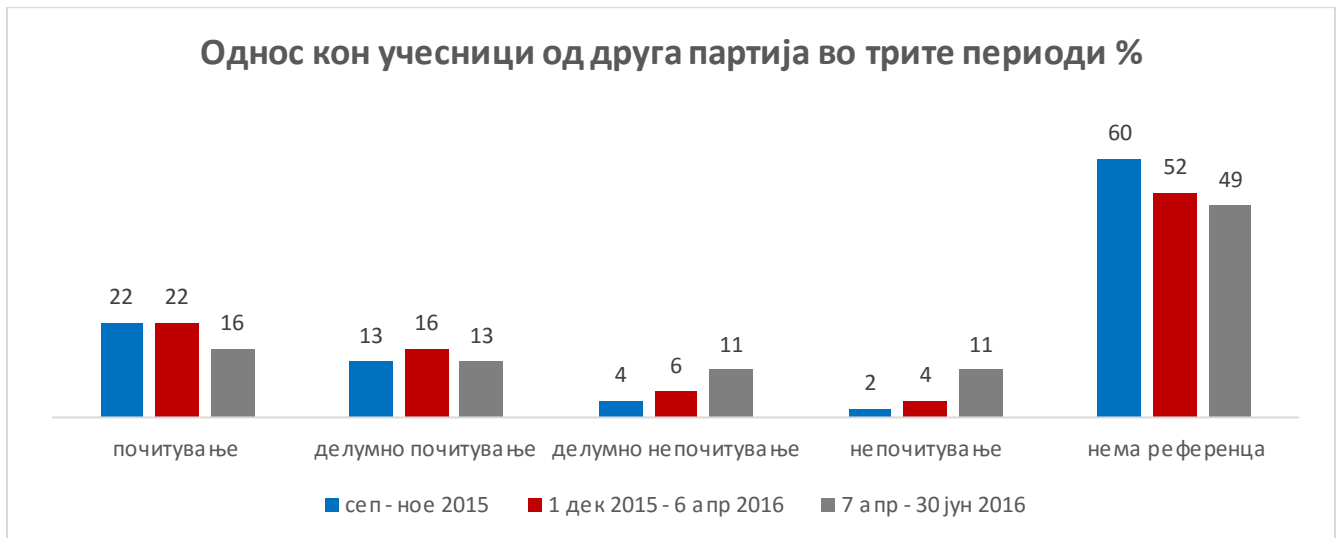
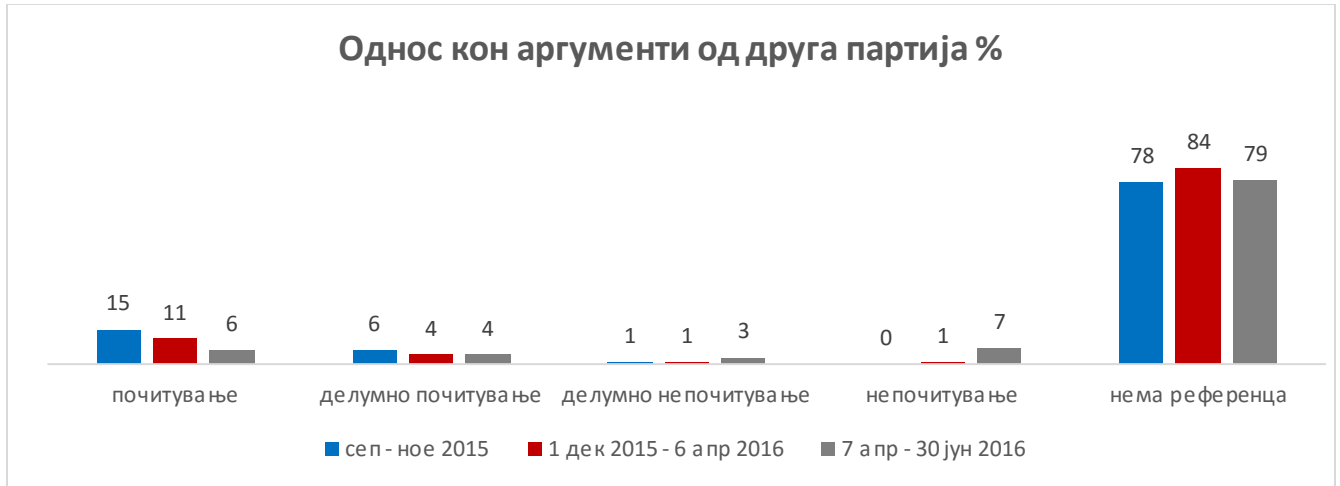

Притоа, на пратениците од опозицијата отпаѓаат поголем дел од дискусиите во кои аргументите се поврзуваат со апстрактни принципи -71%, со општото добро -76% и со други групи. На пратеници од мнозинството отпаѓаат поголем дел од дискусиите во кои аргументите се поврзуваат со сопствената група – 84%.

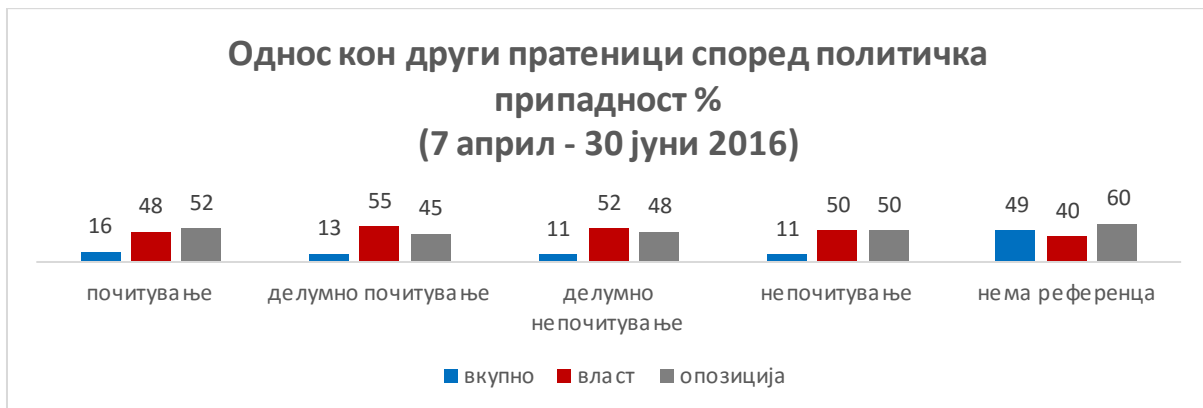
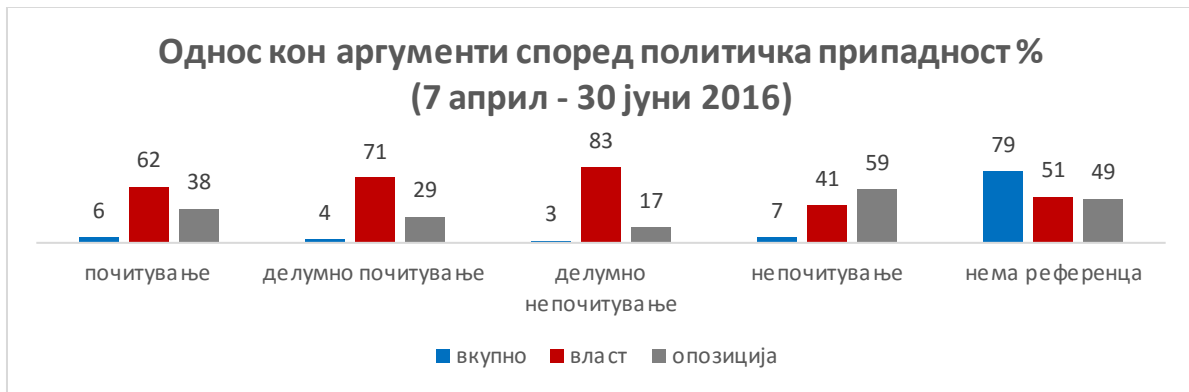
Почит, прекини, ограничувања и гестикации

Според односот на говорниците кон личностите и кон аргументите на пратениците од други партии произлегува дека атмосферата во Собранието во последниот период е високо поларизирана. Во овој период намален е процентот на дискусии во кои се искажува почитување кон личностите и аргументите на другите пратеници од различни партии. Истовремено зголемено е делумното или целосното непочитување кон личностите и ставовите на другите пратеници. Делумно непочитување и целосно непочитување кон аргументите на своите соперници се идентификувани во вкупно 10% од дискусиите што е најмногу досега споредено со претходните два набљудувани периоди (септември – ноември 2015 и декември 2015 – 6 април 2016). Исто така, во последниот период е забележан највисок процент на дискусии во кои говорниците изразуваат делумно или целосно непочитување кон личности на пратеници од други политички партии во парламентот што е забележано во вкупно 22% од дискусиите.

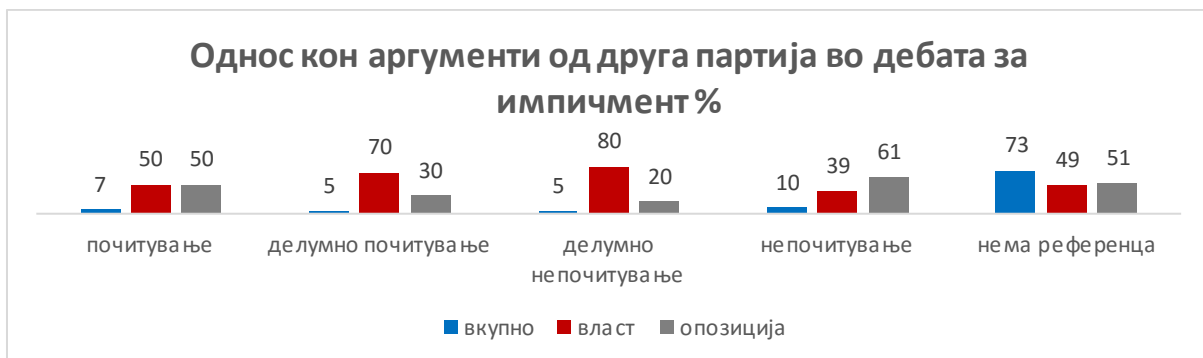

Гледано низ призмата на политичката припадност на говорниците кои изразија некаков однос кон аргументите на другите пратеници, пратениците од мнозинството почесто изразија делумно непочитување кон аргументите на своите опоненти – 83%. Делумното непочитување значи дека во поголем дел од дискусиите се изразува непочитување, а во помал дел почитување или неутрален однос. Пратениците од опозицијата пак почесто изразиле целосно непочитување кон аргументи на своите противници – 59%. Непочитувањето значи дека говорниците во целите или во најголем дел од своите дискусии изразиле отворено непочитување кон аргументите на другите пратеници. На пратениците од мнозинството отпаѓаат и поголем процент од дискусиите во кои се изразува почитување – 62% и делумно почитување кон аргументите на соговорниците од друга партија.

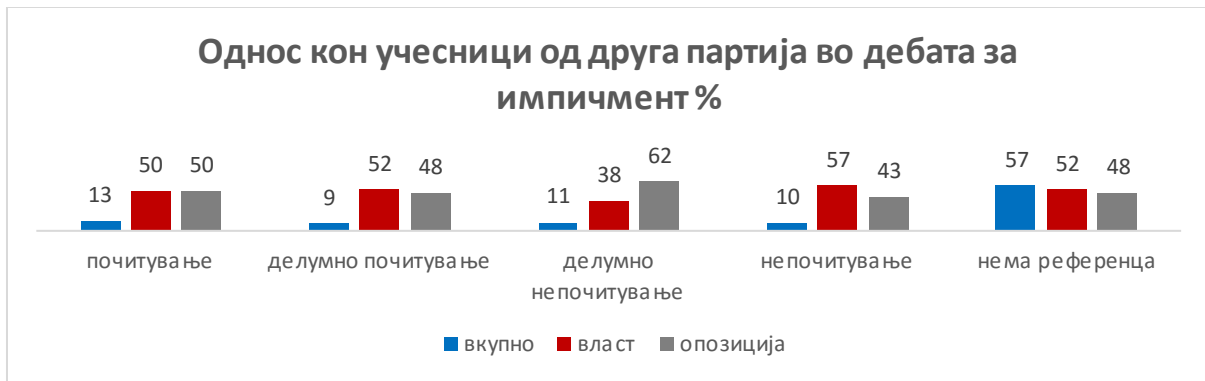
Во односот кон личноста на другите пратеници, на говорници и од мнозинството и од опозицијата отпаѓаат приближно ист процент од случаите во кои се изразува целосно или делумно почитување и целосно или делумно непочитување.

Вкупно 33 од 39 дискусии во кои е забележано делумно или целосно непочитување кон аргументи на другите пратеници во овој набљудуван период се изнесени на седниците на кои се расправаше за предлогот за импичмент на Претседателот. Поголем дел дискусиите со делумно непочитување – 80% во дебатата за импичментот се на пратеници од мнозинството, а поголем дел од оние со непочитување се на пратеници од опозицијата – 61%.

Повеќе од половина, односно 47 од вкупно 83 случаи во кои е забележано на целосно и делумно непочитување кон личноста на другите пратеници, се дискусии од дебатата за импичментот на Претседателот. Поголем дел од случаите во кои е изразено делумно непочитување отпаѓаат на опозициски говорници – 62%, а поголем дел од случаите во кои е изразено непочитување кон личноста на други пратеници отпаѓаат на пратеници од мнозинството – 57%.

Пратениците и во овој како и во претходните периоди ретко користеа приказни, анегдоти или шеги во своите дискусии. Такви елементи се забележани во вкупно 4% од дискусиите во кои приказните, анегдотите или шегите се употребени како дополнување на аргументацијата.

И покрај интензивните дискусии меѓу пратениците во периодот 7 април – 30 јуни 2016 бројот на прекини е релативно мал. Само во 9 случаи се забележани прекини кои траеле помалку од 10 секунди. Тука се опфатени сите прекини причинети најчесто со упаѓање на други пратеници во дискусијата на говорникот со довикување или коментирање од место, но по прекилот говорниците ги продолжија своите искази.

Во поглед на невербалната комуникација во набљудуваниот период декември 2015 – април 2016 забележано е дека говорниците гестикулираа во 68% од случаите и тоа во насока на дополнување и истакнување на делови од своите дискусии. Во само 3 случаи е забележано дека говорникот гестикулирал кон други учесниците, но не на навредлив начин. Во 2% од случаите говорниците употребуваа и гестикулираа со дополнителни реквизити, најчесто документи, а во 29% од дискусиите не е забележано дека говорниците покрај вербалниот исказ користеа и невербална комуникација.

Демографија на говорници, предлагач на акт и постапка во која се разгледува законот

Демографската структура на говорниците чии дискусии се анализирани во периодот од 7 април до 30 јуни 2016 е следната:

Во набљудуваниот период дискусиите на пратениците се изнесени на седници на кои точките од дневниот ред беа:

Тип на акт: предлог-закопи 1%, измени и дополнувања на закон 10%, пратенички прашања 7% и други акти 82%;

Предлагач: пратеници 56%, Владата 21% и други 23%;

Постапка во која се разгледува: Во редовна постапка 90%, скратена 10%.

Методологија на истражување

Квалитетот на дискусијата во Собранието се анализира со користење на „Индексот за квалитет на дебата“. Индексот е инструмент кој овозможува секој одделен акт на говор на набљудуваната седница да се кодира според неколку главни карактеристики:

Степен на аргументираноста на говорот (колку аргументи има во секоја дискусија);

Степен на почит на говорникот кон другите пратеници и нивните аргументи;

Отвореност за прифаќање на туѓите аргументи и менување на сопствените ставови поради поквалитетни аргументи изнесени во расправата;

Дали пратениците образложуваат во име на чии интереси ги застапуваа своите ставови;

Дали пратениците можат непречено да ги изнесат своите ставови.

Со мониторингот се опфатени расправите кои се однесуваат на точки од дневниот ред поврзани со темите: владеење на право, човекови права и слободи, европски интеграции, јавни финансии и други за кои ќе се утврди дека се од интерес за истражувањето. Во таа насока се следат дискусиите на пленарните седници на Собранието и на следните работните тела:

Комисија за финансирање и буџет;

Комисија за политички систем и односи меѓу заедниците;

Комисија за избор и именувања;

Комисија за локална самоуправа;

Комисија за европски прашања;

Анкетна комисија за заштита на слободите и правата на граѓанинот;

Законодавно правна комисија.

Комисија за европски прашања;

Анкетна комисија за заштита на слободите и правата на граѓанинот;

Други работни тела.

Проект Собранието под лупа

Проектот „Собранието под лупа“ е финансиран од Швајцарската агенција за поддршка и развој. Во делот на активностите вклучува 28 месечно набљудување на квалитетот на собраниската дебата и набљудување на тоа како медиумите известуваат за работата на Собранието.

Набљудувањето на собраниската дебата и на медиумското известување започна во септември 2015 и ќе трае до декември 2017 и ќе вклучува анализа и известување на добиените сознанија

од мониторингот на секои три месеци. Во проектниот период ќе се изработат 9 квартални извештаи за квалитетот на дебатата во парламентот и 9 квартални извештаи за медиумското известување за работата на пратениците. Во рамки на проектот ќе се спроведат и ќе се објават резултатите од две теренски истражувања на јавното мислење за перцепциите на граѓаните за работата на Собранието.

Проектот претставува продолжување на проектот „Собранието под лупа засилување на политичката дебата и делиберативниот дискурс“ кој беше финансиран од Европскиот инструмент за демократија и човекови права – ЕИДХР и се спроведе во периодот од февруари 2014 до октомври 2015 година.

**Извештај од набљудувањето
на квалитетот на дебатата во Собранието и
дебатата за импичментот на
Претседателот на Републиката**

април - јуни 2016

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

**Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC**

**Институт за демократија
Социетас цивилис - Скопје**